

PRENUMERATA miesięczna z bezpłatnym niedzielnym „Dodatkim Ilustrowanym” wynosi 3 zł. 50 gr. groszy. Z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. Zagrańskie 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80250. W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego numeru 15 groszy, w niedzielę wraz z „Dodatkim Ilustrowanym” 25 groszy.

CENA OGŁOSZEŃ. Wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-jej i 3-jej 30 gr., za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadesłane 40 gr. W n-ch świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej.

SŁOWO

Wilno, Środa 19-go sierpnia 1925 r.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3—Tel. drukarni 262.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

DZIŚ W NUMERZE:

Kolonizacja żydowska w Rosji.
Min. Skrzyński o pobytych w Ameryce.
O czym pisze prasa.
O... Szkolach.
Demonstracje i aresztowania w Wiedniu.
Zapowiedź wizyty prezydenta litewskiego w Rydze.
Marszałek Petain wyjechał do Marokka.
Echa krajowe.
Wyrok w procesie Jaegera.

Nauczycielstwo

„GŁOSU NAUCZYCIELSKIEGO”

oraz na treść rozestanego w m. Sierpniu OKÓLNIA Nr. 7. Zarządu Główn. Związku Pol. Nauczyc. Szkół Pow.,

we własnym i szkoły interesie winno zwrócić baczną uwagę na ogłoszenie w najbliższym numerze

w „Naszej Księgarni”

Związku Pol. Naucz. Szkół Powsz.
w WARSZAWIE ul. WIDOK 22, TEL. 198—18.
Przed zakupieniem książek żądać w Ogniskach KART ZAMÓWIEŃ

Żydzi na roli.

Ryga. 18 sierpnia.

Po ostatniej podróży ministra Mejerowicza za granicę, najwięcej interesuje bałtów podróż ministra spr. zagr. Estonji Pusty. Podczas gaj pierwszej podróży prawie już zapomnianą została, druga wzbudza coraz to nowe komentarze. Każde oswiadczenie, chociażby najblabszej treści, ministra, cenione jest na wagę złota i wywołuje na wszelkie możliwe strony. Jeden odłam prasy twierdzi, że Estonia stanowczo przestaje orientować się na Polskę i dąży do zbliżenia z Litwą i Łotwą — inny znów obstaje przy swoim, że najlepsze co może czynić Estonia i Łotwa to połączyć się z Polską w jaknajściślejszym sojuszu dla wspólnej obrony przeciwko zagrażającej wiecej Rosji. Pod tym względem rozmowność polityczna dochodzi do maksimum napięcia z przyczyny zbliżającej się konferencji 4-ech państw bałtyckich i Polski. Zdaje się naogół, że myśl polityczna na Łotwie jest jeszcze bardzo mało skryształizowana.

Bez wątpliwości konferencja będąc tem ciekawsze, że ostatecznie wykazały wytyczne zagranicznej polityki Łotwy, która to polityka jest jeszcze dla nas, do pewnego stopnia, terra incognita. Bez wątpliwości też, podróże obydwojch ministrów spr. zagr. po Europie zachodniej miały na celu zorientowanie się w sytuacji za granicą celem ostatecznego wypowiedzenia się w sprawie przyszłej orientacji politycznej.

Pisma sowieckie twierdzą z uporem, że jakkolwiek ta orientacja będzie, pozostanie zawsze skierowaną przeciwko Rosji. W związku z tem prasa moskiewska rozpuszcza pogłoski, że min. Pusta prosi Brianda, podczas swego pobytu w Paryżu, ażeby flota Wrangla nie była wydana Sowieta na morze bałtyckie. Briand miał jakoby odmówić. Wiadomość tę powtórzyły pisma szwedzkie. Prasa zaś ryska podchwyciła informację sowieckie, komentując je jako tendencje Francji w kierunku zbliżenia z Rosją. Pusta oświadczył wprawdzie, że w sprawie powyższej żadnych pertraktacji z Briandem nie prowadzi, że wszakże uważa za „przyjazne stosunki Francji z Rosją w żadnym wypadku nie mogą mieć wpływu na przyjazny stosunek państw bałtyckich, a Francją”. Niektórym pismom dziwnym się wydało to oświadczenie Pusty. Inne zaś wyzywały ten zwrot dla własnych komentarzy, które brzmią mniej więcej następująco: W razie konfliktu państw bałtyckich z Rosją niema co liczyć na pomoc Francji. Francja związana jest sojuszem z Polską, zatem od Polski nie można też oczekiwać pomocy.

„Neues Tageblatt” pismo niemieckie wrogo względem Polski nastrojone, podchwyciło inne znów oświadczenie ministra Pusty i zamieściło wiadomość, że Estonia stanowczo dąży do zbliżenia z Litwą na niekorzyść Polski.

W tej całej gmatwaninie orientacyjnej, tendencji politycznej i kierunków, naprawdę trudno jest się zorientować. Poważne sfery polityczne robią słuszną uwagę, że jeżeli stosunek do Rosji sowieckiej ustalić ma kierunek polityki zagranicznej, to zbliżenie z Litwą traci wszelkie podstawy, gdyż Litwa niejednokrotnie w artykułach swego urzędowego organu, podkreślała swe rusofilskie tendencje. „Lietuva” nawołuje do sojuszu Litwy z Sowietai dla wspólnej akcji przeciwko Polsce, zaś Łotwa poszukuje współnika dla obrony przed Rosją i mówi jednocześnie o zolizeniu z Litwą. — W tem zawiera się niekonsekwencja.

Oto jakie prądy nurtują społeczeństwo łotewskie, którego minister spr. zagr. Łotwa nie poinformował o swych planach i zamiarach, a które to plany wyłożone być mają na zielonym suknie stołu konferencyjnym czterech państw bałtyckich z udziałem Polski. Konferencja ta ma się odbyć w Rewlu około 25-go sierpnia r. b.

D-rzy Bujalski, Obieziński i Wasz-

Kiewicz lokują pociąg i choro z ciepłotą w pobliżu w Zakładzie Pociągowym ul. W-Polnańska Nr. 31.

Rządy carskie zakazywały żydom pracy na roli. Setki tysięcy żydów trudniło się rzemiosłem i zwłaszcza handlem. Z chwilą upaństwowienia przemysłu i nałożenia ciężkiej ręki sowieckiej na handel ogromne rzesze ludności żydowskiej straciły grunt pod nogami. Część znalazła zatrudnienie w urzędach sowieckich, część nadal trwała przy poprzednich zajęciach, wchodząc niejednokrotnie w kolizję z dyktami sowieckimi, inni znów wyemigrowali, względnie opuścili miasta, udając się na wieś. Według obliczenia Żydowskiego T-wa Kolonizacyjnego w chwili obecnej zatrudnionych jest na roli 130.000 żydowskich robotników rolnych.

Widocznie obawiając się stworzenia malkontentów i ludzi wrogo usposobionych względem ustroju sowieckiego, rząd bolszewicki zdecydował resztę ludności żydowskiej, która pozostawała bezrobotna i bezczynna, skierować na roboty w przemyśle i rolnictwie. W najbliższej przyszłości 100.000 rodzin żydowskich, co stanowi w przybliżeniu pół miliona osób, ma zasilić szeregi chłopstwa rosyjskiego. Żydowskie T-wo Kolonizacyjne stwierdza, że obszary ziemi przeznaczone na cele kolonizacji żydowskiej odznaczają się niezwykle urodzajnością i zdrowym klimatem (Krym). Rząd udziela nowym żydom osadnikom rozmaitych ulg i ułatwień transportowych, dostarcza im budulca, ziemię zaś daje bezpłatnie, zważając jednocześnie od podatków na przeciąg 3 lat. Rolnicy żydowscy otrzymują tani kredyt na kupno maszyn i narzędzi rolniczych oraz ziaren na zasiew. Dołąd wyznaczono na cele kolonizacji żydowskiej kredyty w wysokości jednego miliona złotych rubli.

Przy „Wczu” utworzony został specjalny komitet dla spraw kolonizacji żydowskiej t. zw. „Komzet”. Rząd sowiecki zawarł umowę z amerykańskim „Joint Distribution Committee” w przedmiocie kolonizowania żydów. Według oświadczenia członka „Jointu” A. Kohna niema obawy ażeby komuniści żydowscy w jakiejkolwiek formie mogli wpłynąć na projekt kolonizacji żydowskiej: „J. D. C.” jest zupełnie samodzielny w swej działalności i ani rządu sowieckiego, ani „Jewsekcja” nie mają prawa kontroli jego działalności.

Akcja kolonizacyjna finansowana jest przez „Joint Distribution Committee”, który udziela na każdą rodzinę nowych kolonistów po 350 dolarów (koszta osiedlenia na roli wynoszą 750 dolarów—200 dol. musi posiadać kolonista, 200 daje rząd).

Kolonizacja żydowska w Rosji wywołała zrozumiałe poruszenie wśród wszystkich odłamów społeczeństwa żydowskiego. Podnoszono kwestję czy nie lepiej byłoby finansować akcję kolonizacyjną w Palestynie. Na konferencji prasowej „Joint Distribution Committee” w New-Yorku przedstawiła najbardziej dogodny teren dla kolonizacji. Przedstawiciel „J. D. C.” Dawid Brown oświadczył między innymi, iż niema obawy, ażeby żydzi osiedleni na roli ucierpieli w razie upadku istniejącego regime'u.

Dla nas sprawa kolonizacji żydowskiej w Rosji również ma ogromne znaczenie. Niewątpliwie, kolonizacja ta uchroni Polskę przed zalewem jej przez liczne rzesze żydowskie, nie

znajdujące obecnie w Rosji środków do dalszej egzystencji. Ciekawem jest nadzwyczaj, jakie pobudki skłoniły rząd sowiecki do tak daleko idących ułatwień kolonistom żydowskim i wogóle do przeprowadzenia na tak szeroką skalę akcji kolonizacyjnej. Dają się słyszeć głosy, że przeważały tu względy policyjno-administracyjne, a więc dążenie do rozsiadania pomiędzy włóścian ludzi pewnych, nowemu ustrojowi oddanych, co do projektu tego sposobu kolonizacji musiał wyjść z inicjatywy przedstawicieli żydowskich, którzy powinni byli przewidzieć tak wrogi występki ludności włościańskiej w chwili obecnej, jak i ewentualną zepsucie z chwilą upadku dotychczasowego ustroju. Pobudek obecnych czynia rząd sowieckiego raczej szukać należy w chęci zapobieżenia malkontencji wśród szerokich mas żydowskich, jak o tem nadmieniliśmy na wstępie.

Bądź co bądź koloniści żydowscy w Rosji niewątpliwie odegrają wybitną rolę pod pewnym względem: od nich zależy usprawiedliwienie pokładanej przez społeczeństwo żydowskie nadziei, że „żydzi osiedleni na roli dadzą początek nowej, zdrowej warstwie ludności żydowskiej”.

Harshi.
Gdy dziennikarz wskazał na niebezpieczeństwo grożące państwom wschodnim ze strony Sowietai, odrzekł minister, że Rosja sowiecka w przeciągu jeszcze licznych lat zajęta będzie sprawami wewnętrznymi, zaś komunistyczny ruch nie grozi Szwecji zupełnie, gdyż proletariąt szwedzki posiada możliwość dochodzenia swych praw za pośrednictwem parlamentu, zresztą sytuacja jego wcale nie jest zła.

Rozbrajająca się Szwecja.

Nie będzie bronie państw bałtyckich przed Sowietai.

MINISTER SKRZYŃSKI

o wrażeniach z podróży do Ameryki.

Pan Minister spraw zagr. Skrzyński przyjął wczoraj w pałacu Prezydium Rady Ministrów przedstawicieli prasy warszawskiej i zagranicznej na przeszło godzinnej konferencji, w której streścił swoje wrażenia z podróży do Ameryki.

Cel podróży wiadomy, a mianowicie: 1) wyrazić wdzięczność w imieniu narodu i rządu polskiego dla Ameryki, za jej nieocenioną pomoc moralną i materialną dla Polski w okresie walki o niepodległość i tworzenie państwa polskiego; 2) zapoznać społeczeństwo St. Zjednocz. z Polską, powieścić prawdę o niej, o jej pracy i życiu, polityce społecznej, ekonomicznej i kulturalnej; 3) zaznajomić się wreszcie z tak bujnym, niezależnym i nowoczesnym życiem Ameryki oraz jej stosunkiem do Starożytności.

Co do pierwszego zadania było ono bardzo wdzięczne z jednej strony dlatego, że było wyrazem tej głębokiej sympatii, jaka żyje w duszy narodu polskiego dla Ameryki, z drugiej strony dlatego, że w społeczeństwie amerykańskim przy całym braku znajomości Polski istnieje szeroki, szczerzy, bezinteresowny i jakby poświadczonej sentyment dla narodu naszego. Ujawniło się on w całej sile nie tylko w szerokiej kółkach amerykańskich, ale i w zachowaniu się kół oficjalnych, politycznych i handlowych z prezydentem Coolidge na czele, który prawdziwie serdeczną gościnnością zaszczycił ministra. Za tą wyjątkową gościnnością minister czuje się w obowiązku podziękować tu w swej pierwszej rozmowie wobec prasy i społeczeństwa polskiego.

Propaganda i sparaliżowanie akcji niemieckiej.

Drugie zadanie było bardziej złożone, a jednak przyniosło doniosłe wyniki; dzięki wspaniałemu aparatowi informacyjnemu mógł minister Skrzyński w szybkim tempie i na olbrzymich przestrzeniach informować o Polsce wielotysięczne rzesze obywateli amerykańskich. Równoczesna próba propagandy niemieckiej, usiłująca sprawą opcji i sztucznym spadkiem złotego osłabić wrażenie mów ministra, speliła na niczem, załamała się na własnych błędach tej propagandy, a mianowicie, że była ona przedwczesna jeszcze za bytności ministra w Ameryce, gdzie interpelowany ze wszystkich stron, mógł zbijać oszczerstwa niemieckie. Sprawa opcji zresztą dla każdego amerykańskina przedstawia się zupełnie jasno. Nikt tam wogóle nie podjęło głosowania za innym obywatelstwem, aniżeli tego kraju w którym żyje, pracuje i zarabia. A dla tego który nie chce być w Polsce obywatелеm polskim, ten musi szukać sobie kraju, którego obywatelstwem odpowiada.

Kredyt moralny a kredyt finansowy narodów Europy.

Trzecie zadanie, t. j. zapoznanie się z konstrukcją psychiczną i materialną życia amerykańskiego było nie mniejszej wagi. Minister wyniósł ze swej podróży po Ameryce bardzo cenne spostrzeżenie, iż niekiedy przekonał się tu naocznie, iż nie tylko Polska ale i państwa i cała Europa nie posiadają kredytu moralnego w Ameryce, bez którego nie może być mowy o kredycie finansowym na wielką skalę. Kredyt ten jest możliwy przy pełnej pacyfikacji Europy, przez usunięcie i przynajmniej poważne łagodzenie tarc narodowych, i walk społecznych, i dlatego tak olbrzymią rolę odgrywa dziś stosunek Ameryki do Ligi Narodów, jakkolwiek nie jest ona przez Amerykę oficjalnie uznana. Dlatego tak doniosłe mają znaczenie wobec Ameryki wszelkie paki gwarancyjne i wysiłki państw europejskich w kierunku wzajemnego zbliżenia się i uspokojenia rozpętanych przez wojnę namiętności politycznych i społecznych.

Mimo całej ekskluzywności Ameryki w stosunku do awanturniczej Europy, minister jest dobrej myśli i uważa iż stopniowe i bezpośrednio zainteresowanie się Ameryki Europą wzrasta bardzo w miarę utrwalania się pokojowych stosunków wśród narodów europejskich. Zainteresowanie się to jest już dziś znaczne i to nie tylko wśród kół politycznych, ale i gospodarzy finansowych, szukających rynku dla lokowania swych olbrzymich kapitałów.

Polacy amerykańscy i żydzi polscy w Ameryce.

Dodatni wpływ tej pokojowej trzeźwej i zdrowej, na pracy jednostek opartej organizacji społecznej daje się zauważyć na wielu czynnikach napływowych a zwłaszcza Polakach amerykańskich i żydach polskich. Pierwsi przy całym swym patriotyzmie i sentymencie narodowym umieją być najlepszymi obywatelami amerykańskimi, co z uznaniem podnoszą ich czynniki oficjalne St. Zjedn. W tym krystalizowaniu się polsko-amerykańskiego patriotyzmu i obywatelstwa, Polacy amerykańscy zdobyli i zdobywają coraz nowe tereny i pozycje, co nie jest bez znaczenia dla układu przyszłych stosunków między Polską a St. Zjednocz. O ile to pójdzie dalej w tym samym tempie to odegra kiedyś pierwszorzędną rolę dla tych państw.

Żydzi polscy w Ameryce, którzy z uznaniem i wdzięcznością mówili z p. min. o dokonaniu porozumieniu między rządem polskim a ludnością żydowską, którzy zdradzali niejednokrotnie głębokie przywiązanie do swej dalekiej ojczyzny, usiłowali dowieść p. min. iż fałszywa jest opinia Europy o ich niezdolności twórczej i zdolności czysto spekulacyjnej, zmierzającej do wyzyskiwania innych.

Spotkanie z p. Briandem.

W końcu nawiązując do swej powrotnej drogi przez Paryż, pan min. Skrzyński poświęcił parę słów spoikaniu swemu z min. Briandem, z którym konterował na temat paktu bezpieczeństwa i ostatnich rokowań francusko-angielskich. Minister stwierdził utrzymanie całkowitej jedności pomiędzy stanowiskiem obu wielkich mocarstw europejskich przez aprobatę Anglii głowionych przez Francję. Podstawy dotychczasowych stadij rokowań są: 1) nienaruszalność przez paki bezpieczeństwa dotychczasowych zobowiązań traktatowych, 2) konieczność jednoczesnego zastosowania w całej Europie wszelkich środków zabezpieczających pokój bez względu na to czy ich granic dotyczą. W tezach tych tkwi zdaniem ministra mimo wszelkich obaw w pewnej części dobry rezultat narad londyńskich.

Dalsza taza tych rozmów może wywołać konieczność zabrania głosu przez Polskę, gdyż jej zabezpieczenie stanie się bezpośrednim przedmiotem dyskusji. Ta kwestja jednak nie jest jeszcze dojrzała i musi być przed rozstrzygnięciem przedmiotem poważnych obrad rządu polskiego. W jakiegokolwiek formie przyjdzie Polsce głos zabierać, p. minister jest przekonany, iż głos jej będzie jedynie wzmocnieniem bezpieczeństwa i pokojowych dążeń, głęboko zrozumiany, odczyty i poparty przez naszych wielkich sprzymierzeńców. (PAT)

Wywiad ten uważać należy za tem przez gazety estońskie znalazły ważny etap w ustroju nowej konstytucji politycznej nad Bałtykiem, o padu Bolszewizmu na państwa bałtyckie której pisała prasa bałtycka z okazji i Polsce, — nie można liczyć na jakiegokolwiek pomoc ze strony Szwecji. wieniach Szwecji w kierunku rozbrojenia. Obawy wypowiedziane przy-

Sejm i Rząd.

Rzeczoznawca do spraw narodowościowych.

WARSZAWA 18.VIII (tel. wt. Słowa). W ministerstwie spraw wewnętrznych zostało utworzony stanowisko urzędnika do specjalnych poruczeń przy ministrze spraw wewnętrznych. Na stanowisko to zamianowany został p. Zabierowski. P. Zabierowski pozostaje nadal sekretarzem sekcji narodowościowej komitetu politycznego Rady Ministrów i będzie jednocześnie pełnił funkcję rzeczoznawcy do spraw narodowościowych pomiędzy sekcją a poszczególnymi ministerstwami.

Pogłoski o zmianach w M.S.Z.

Równocześnie z przyjazdem ministra Skrzyńskiego do Warszawy rozeszły się w kołach politycznych pogłoski o licznych zmianach na nasyżych placówkach zagranicznych. W pierwszym rzędzie jako następcę b. posła w Waszyngtonie Wróblewskiego, wymieniają ministra Sokala; pierwszym ambasadorem w Rzymie przy Kwirynale ma zostać poseł Kozicki; dotychczasowy poseł August Zaleski ma być przeniesiony do Tokio, skąd ustępuje minister Patek. Radcą poselstwa w Waszyngtonie ma zostać p. Kwapiszewski, w Londynie p. Bader. W centrali M. S. Z. przygotowują się również ważne zmiany. Podobno ma być przywrócone stanowisko wiceministra M. S. Z. które ma objąć p. Wielowiejski, dotychczasowy poseł w Bukareszcie.

Dyrektorem departamentu politycznego ma zostać p. Ciechanowski.

Posiedzenie komitetu politycznego Rady Ministrów.

WARSZAWA 18.VIII (tel. wt. Słowa). Na dzień jutrzejszy zwołane zostało posiedzenie komitetu politycznego Rady Ministrów. Złoży na niem min. Skrzyński relację ze swej podróży do Ameryki i rozmów z p. Briandem.

Rendez-vous ministrów spraw zagranicznych w Genewie.

WARSZAWA 18.VIII (tel. wt. Słowa). W kołach politycznych rozeszły się pogłoski, że 1-go września spotkają się w Genewie ministrowie spraw zagranicznych Anglii, Francji, Belgii, Polski i Czechosłowacji, aby wspólnie omówić sprawę paktu bezpieczeństwa. Prawie pewnym jest, że na konferencji tej będzie również obecny minister Stresemann.

W sprawie eksportu węgla górnosląskiego.

WARSZAWA 17.VIII (tel. wt. Słowa). Pos. Korfanty po kilkudniowym pobyty w Berlinie, gdzie konferował z min. Stresemannem udał się do Medjolanu w celu kontynuowania rokowań z ramienia skarbofermu w sprawie eksportu węgla górnosląskiego do Włoch.

Gość z Kanady.

WARSZAWA 14.S (tel. wt. Słowa). Wczoraj przybył przez Gdańsk do Warszawy senator i członek rządu oraz pierwszy delegat Kanady na zgrupowanie Ligi Narodów p. Dandurand. P. Dandurand będzie gościem rządu polskiego.

Proces Hubnera i comp.

WARSZAWA 18.VIII (tel. wt. Słowa). Rozprawa przeciwko trzem komunistom Hubnerowi, Kniewskiemu i Rutkowskiemu rozpoczęła się jutro w tutejszym sądzie Okręgowym.

Zie w Palestynie.

WARSZAWA 18.VIII (tel. wt. Słowa). Z Katowice donoszą: Od szeregu dni przejeżdżają przez Katowice liczne transporty emigrantów żydów z Palestyny. Żydzi pracujący twierdzą, że wobec coraz trudniejszych warunków zarobkowania w Palestynie większość ich ilkwiduje swój dobytek na miejscu i powraca do Polski.

Królestwo czy Republika.

Staraniem Organizacji Monarchistycznej wysła w druk popularna broszura p. t. „Królestwo czy Republika” napisana przez Piotra Gajdę.

O CZEM PISZE PRASA.

Rozmnażanie się nadmierne w Polsce grobów Nieznanego Żołnierza = Rozporządzenie ministra Raczkiewicza w sprawie eksmisji optantów niemieckich.

Kurjer Warszawski, jeden z nielicznych w Polsce, nader zamożny organ prasy codziennej, może sobie od czasu do czasu pozwolić na ozdabianie swych łamów współpracownictwem zagranicznym...

niemieckiemu swą gołowączość organizowania wyjazdu pozostałych w Polsce optantów niemieckich tak aby ów wyjazd był dla nich jak najmniej uciążliwym?

P. minister Raczkiewicz nie działa w tym wypadku na własną rękę. Rozwój łódzki z niemiecką wchłamecją zaatakował pogląd p. Studnickiego wyrażony w Słowie.

P. Władysławowi Studnickiemu chętnie damy wypowiedzieć się bez...

ECHA KRAJOWE

Wedrówki po małych drogach.

Korespondencja „Słowa“.

Czyż może być coś przyjemniejszego, coś bardziej nęcącego, jak po rocznej pracy, po rocznym siedzeniu przy biurku podróży...

Tedy nie zdziwi się nikt, że mój rad i wesoły znalazł się w wagonie pociągu ku Łowicem mającemu podać.

Wszystko zapowiadało się jak najpomyślniej. Pogoda, czysty wagon, dobre miejsce, sympatycznie wyglądający towarzysze podróży.

Dziękuję ci, Polacy, jesteście, jak we wszystkim — lekkomyślni, impulsywni, nieprzewidywalni.

Kurjer Poznański podaje do wiadomości publicznej z oburzeniem nie mam, że p. minister spraw wewnętrznych polecił w województwach poznańskim i pomorskim wstrzymać wydalanie „opornych” optantów niemieckich...

P. Minister Raczkiewicz — pisze Kurjer — postąpił samowolnie i jednostronnie, nie stosując się do przepisów konwencji i zupełnie ignorując wolę Sejmu.

A przecie — przypomnijmy — p. Wł. Grabski oświadczył wobec przedstawicieli Associated Press, że rząd polski wyraził urzędowo zgodę...

ogródek na szpaltach Słowa, bo jak sam Rozwój przyznaje „osobistość to bardzo pod pewnym względem wybitna“.

Redakcją niektórych dzienników nadesłało Biuro Episkopatu Polskiego oświadczenie zawierające między innymi następujący tekst:

Projekt podziatu ójceżyj w Polsce (a zatem i Wileńskiej) opracował cały Episkopat.

Chwała Bogu. Oświadczenie Biura Episkopatu potwierdza nasze, z innego źródła pochodzące informacje, że sprawa okrojenia ójceżyj Wileńskiej nie jest jeszcze ostatecznie rozstrzygnięta.

Socjaliści francuscy a rząd.

PARYŻ 18 8. Pat. Kongres socjalistyczny przyjął 2.210 głosami wniosek deputowanego Bluma...

Wizyta prezydenta litewskiego w Rydze.

RYGA 18 8. Pat. Wedle doniesień dzienników oficjalna wizyta litewskiego naczelnika państwa w Rydze projektowana jest na wiosnę 1926 r.

Otwarcie kongresu sjonistycznego.

Demonstracje i aresztowania.

WIENIEN 18.VIII PAT. Dziś o g. 7 wiecz. został tu otwarty kongres sjonistyczny. Policja rozprędziła tłum manifestantów.

Korespondent „Wilhelm” podaje, iż demonstranci usiłowali wczoraj w pobliżu teatru miejskiego wzniesić barykady z ławek i że strzelali z rewolwerów do samochodów.

Echa zamordowania Kotowskiego.

Tragiczna śmierć dowódcy sowieckiego korpusu konnego Katowskiego przedstawiana jest w prasie przez czynniki oficjalne, jako zamach zbrodniczej ręki, kierowanej z poza granic sowieckich.

W licznych oświadczeniach, złożonych w tej sprawie przez Budienego, generalissimusa armii ukraińskiej Jegorowa oraz politycznych reprezentantów Ukrainy i republiki mołdawańskiej...

Wyrok w sprawie Jaegera.

Mietylny skazany na 6 lat więzienia.

LWÓW 18 8. PAT. W tutejszym sądzie karnym wydany został wyrok przeciwko Mietylnowemu i towarzyszyom.

Mikołaj Mietylny został skazany na 6 lat ciężkiego więzienia za zbrodnię oszczerstwa, popełnioną na osobie Stefana Pańcyszyna...

Z Braślawszczyzny.

Korespondencja „Słowa“.

Braślawa, w sierpniu. Budzety gminne — Budowa domów urzędniczych — Z życia urzędniczego.

Dnia 14 b. m. odbyło się w Braślawie posiedzenie Wydziału powiatowego Sejmiku Braślawskiego.

Mimo wyzyskania wszystkich źródeł dochodu, w dwóch najmniejszych gminach nie wystarczy na pokrycie koniecznych wydatków.

Wydział Powiatowy postanowił pokryć niedobór w tych gminach z sumy sejmikowych.

Sprawa budowy domów urzędniczych posuwa się rażno naprzód. Ze sprawozdania złożonego na posiedzeniu komitetu odbudowy...

stopniowo i rozbudowuje dzięki osiedleniu się tu władz powiatowych. Do są już zamieszkałe. Mieszkania są 50 proc. domów w Braślawie wyburzonej...

Nadto na ukończeniu jest budowa osobnego domu dla Starosty, murowanego, oraz 2-ech domów również murowanych czteromieszkańciami.

W ubiegłą sobotę 15 b. m. odbył się tutaj w sali kasyna urzędniczego koncert na cele dobroczynne...

Cała budowa zaprojektowana jest przez profesora Kłosa w stylu czysto polskim i posiada duże znaczenie kulturalne dla powiatu...

Kolonja urzędnicza budoje się w pobliżu miasteczka na wzgórzu, położonem malowniczo nad ogromnem jeziorem Drywiaty.

Budowa domów urzędniczych posiada również poważne znaczenie polityczne jako dowód ugruntowania się na rubieżach Rzeczypospolitej...

Braślawa — dawniej marna miejscina o 1200 mieszkańców, posiadająca tylko szpital i aptekę — podnosi się

Co czyta Hindenburg.

Korespondent berliński francuskiego „Excelesior” postarł się o uzyskanie wywiadu z prezydentem republiki niemieckiej Hindenburgiem.

Redakcja pisma zabroniła swemu korespondentowi poruszania tematów politycznych, dlatego więc mówił on wyłącznie z feldmarszałkiem o... literaturze.

Hindenburg nie zna języka francuskiego. Rozmowa toczyła się po niemiecku. Literatura francuska też jest bardzo mało znana feldmarszałkowi.

Wśród pisarzy doby obecnej lubi Montherlana. Co zaś dotyczy literatury niemieckiej, Hindenburg najchętniej upodobał sobie w czytaniu utworów Henryka Manna, jakkolwiek, zastrzegł, nie podziela jego teorii poezji poezji Wassermann. Tego ostatniego, mimo jego pochodzenia żydowskiego, uważa Hindenburg za najlepszego pisarza Niemiec dzisiejszych.

Naogół Hindenburg nie okazuje większego zainteresowania literaturą. Jest ponury i zamknięty w sobie. Nurtają go widoczne jakieś myśli, o których nie chciał by opowiadać szerszemu ogółowi.

Korespondent próbował w rozmowie, tak sobie od niechcega zapytać Hindenburga o jego zapatrywania na sprawę paktu bezpieczeństwa.

— Nie mogę — odrzekł Hindenburg — dać panu na to jakiegokolwiek odpowiedzi. Jestem tylko sługą konstytucji niemieckiej.

Ostrożnie z tatarnictwem

Ostatnie niebezpieczne wypadki w Tatracach, które pociągnęły za sobą liczne ofiary, wzbudziły zainteresowanie w sferach turystycznych, a także lekarskich.

Tak, zarządzone sekcje zwłok ofiar, potwierdziły te hipotezy lekarskie. Podczas wycieczki na przełęcz lodowej w Tatracach, znalazło się jednoznacznie trzech turystów.

Bardziej było, iż u syna, chłopca 12-letniego sekcja również stwierdziła w naczyniach zęszczenia wąpłowe, co wskazywało na przyczynę choroby.

Bardziej było, iż u syna, chłopca 12-letniego sekcja również stwierdziła w naczyniach zęszczenia wąpłowe, co wskazywało na przyczynę choroby.

Publiczność ściągnięta niebawem dla Braślawy atrakcją szczególnie wycieńniała obszerną salę kasyna.

Czysty zysk z koncertu wyniósł przeszło 200 złotych.

Nadto p. Worotyński, nie poprzestając na bezinteresownym udziale w koncercie, zgłosił na ręce miejscowego Starosty propozycję darowania ze swego majątku Gudziński, położonego w rejonie Turmont, odpowiedniej działki ziemi na budowę domu ludowego w Braślawie.

O... Szkotach

Litwo moja! Litwo droga! Wymodiona, wylapkana, Wycierpiana mi u Boga, Złotem moja obiecała!

Krajowoc... partykularizm... Jakaż niechęć mówi się u nas o tych „okropnościach”? Zdawałoby się, że ktoś crimen laesae Patriae popelnia...

Między krajowym partykularyzmem najpięknym synów Polski i najzastępszych jej obywateli (że tylko Mikiewiczca przypomnieć i filaretów wileńskich) a uniwersalizmem...

Znani i pocziwi, patentowni (partyjni) patrioci drepący wciąż po piętach swoim rodakom i przy każdej okazji ich indagujący: „Ale

też instytucji jest wszechstronne poznanie zróżniczkowanych wartości terytorjalnych i ludzkich w Polsce, należy ich wyznaczyć przez decentralizację życia publicznego...

Wciąż przez calutki dzień drepcze mu po piętach i, wzruszona, ze łzami w oczach, niewiedzieć ile razy od świtu do zmierzchu, przy każdej okoliczności i okazji, zaklina zięcia...

Ty ją kochasz? Prawda? Ty dbasz o jej szczęście? Co? Ach!... ach!... Pamiętaj o jej szczęściu!

Tylko to i robi! — wota zięć. A pocziwa świekra, chlapiącym głosem, swoje:

Ty ją kochasz? Co? Prawda? Zmysły można postradać. Można najczajniejszej pod słońcem teściowej powiedzieć krwawą impertyncję.

I oto właśnie... trwające od paru miesięcy w Zakopanem kursy wakacyjne powszechnego uniwersytetu regionalnego imienia Stanisława Witkiewicza dobiegły do końca.

Zadanie tego rodzaju uniwersytetów regionalnych jakie jest? A oto. Cyruję enuncjację urzędową.

Powszechne uniwersytety regionalne Z. P. N. S. P. są ośrodkami propagandy i przygotowania do pracy nad podniesieniem życia umysłowego, społecznego i gospodarczego prowinc. polskiej.

Mojemi są tylko podkreślenia. Uprzymiarnijmy też sobie, że twórca ideologii w mowie błądzących kursów był Stanisław Witkiewicz, jeden z najszlachetniejszych i najdzielniejszych synów narodu polskiego...

Tu nastąpi dłuższa cytata. Bez komentarzy. Zbyteczne są. Pomówymy sobie, jeśli wola, o... Szkotach.

Szkoci? A cóż to za egzotyczny temat! Nie tak bardzo jakby się zdawać mogło.

O Szkotach zaś rozpisal się temi dniami wcale szeroko i pięknie w „Kurjerze Polskim” p. Jerzy Święto-

chowski, przebywający od dłuższego czasu w Edynburgu. Oto, co pisze między innymi: Niema większej dla prawdziwego Szkota obelgi, jak nazwać go Anglikiem.

Niema większej dla prawdziwego Szkota obelgi, jak nazwać go Anglikiem. Trzeba jednak, dobrze poznać ten mały, lecz dumny naród północny, aby zrozumieć na czym właściwie polegają różnice (etnograficzne) po obu stronach Tweeddy.

Tam gdzie dla cudzoziemca niema najmniejszej różnicy, gdzie dla chwilowego gościa na tej wyspie istnieje wszędzie ta sama niezrozumiała „angielskość”, tam jest zawzięty, dumny, uparty partykularyzm.

Skłonił mnie do napisania tej wspaniałej powieści, w której wyrosł Tyłko, że jedni zgola tego nawet nie czują; a drudzy —

Poezja, muzyka, nauka, żołnierka, inżynieria niemal każdego kraju liczy w swój poczet przedstawicieli o nazwiskach szkockich, lub też przelamanych do niepoznania, lecz zawsze lojalnych względem przelozonych, wobec przybranej ojczyzny i oddanych obowiązkom.

Nic dziwnego zatem, że powodzenie dopisuje im w regule. Imperjum brytyjskie pełne jest wybitnych ludzi, bogaczy, dyrektorów, wynalazców i t. p. którzy albo sami urodzili się pod nędzną strzechą szkocką, lub też mieli za rodziców biedaków.

Kursuje anegdota, że pewien Szkot, wróciwszy do domu z Londynu po zatwierdzeniu tam interesów opowiadał, iż nie widział się z żadnym „Anglikiem”. Jakże to być może? A tak, powiada, bo miałem do czynienia tylko... z dyrektorami departamentów!

Szkot zawsze poprze Szkota, a zwłaszcza jeśli będzie należał do tego samego klanu, czyli szczerpu, a więc będzie, w stroju swym narodowym, miał ten sam desen uwidoczniony w piedzie. Dżis ten barwny, malowniczy ubiór noszony jest tylko z okazji specjalnych. Pułki szkockie jednak po dziś dzień idą do boju w krótkich kitlach sukiennych, wśród fadom których kryje się kilkanaście yardów odpowiedniego piedu.

Żałuję, że nie mam czasu na dalszy ciąg sta-nową narodową muzykę Szkoci.

Szkoci? A cóż to za egzotyczny temat! Nie tak bardzo jakby się zdawać mogło.

O Szkotach zaś rozpisal się temi dniami wcale szeroko i pięknie w „Kurjerze Polskim” p. Jerzy Święto-

KURJER GOSPODARCZY

ZIEM Wschodnich

Jak Wilno ma się roz budować

Wywiad Słowa

W związku z powołaniem do życia i rozpoczęciem w dniu 29 lipca r. b. natychmiastowej działalności wileńskiego komitetu rozbudowy miasta udało się do wice-prezydenta miasta i prezesa tegoż komitetu pana Jana Łokuciewskiego z prośbą o udzielenie nam niezbędnych dla wiadomości ogółu informacji o zadaniach tej nowej placówki.

Ustawa o rozbudowie miast — rzekł p. wice-prezes Łokuciewski — powstała głównie z inicjatywy prezydenta rady ministrów p. W. Grabskiego i obecnego ministra przemysłu i handlu p. Klarnera.

Zasada ustawy polega na tym, ażeby przez dostarczenie taniego kredytu ułatwić i zachęcić kooperatywy mieszkaniowe i budowlane oraz osoby prywatne do budowania domów mieszkalnych.

— Na jakich kapitałach komitety rozbudowy miast oprą stosownie do tej ustawy swą akcję?

— Kapitały potrzebne na wydanie pożyczek pochodzą częściowo z pożyczki amerykańskiej, częściowo ze sprzedaży listów zastawnych i obligacji, a częściowo z funduszu zebranego drogą opodatkowania lokatorów (w stosunku 6 proc. rocznie od podstawowego komornego).

— Na czym ma polegać przeto działalność komitetu.

— Przy wydawaniu pożyczek poszczególne komitety rozbudowy miast opiniują o potrzebie i wysokości pożyczki, decyduje zaś o sprawie zatwierdza i wyznacza Bank Gospodarstwa Krajowego.

— A co właściwie ma być podstawą dla kredytów w Banku Gospodarstwa Krajowego?

— O wysokości kredytów budowlanych, przyznawanych poszczególnym miastom na decydującą sumę zebranego podatku budowlanego. Na rok bieżący licząc od lipca pp. Wilno przyznano na rozbudowę w Banku Gosp. Krajowego 1.400.000 złotych kredytu. Podatek natomiast od lokatorów wyniesie nie więcej 600.000 złotych. A więc jak już wiadomo z tego różnicę ciężaru na pokryć państwo.

— A co dotychczas zrobił Wileński Komitet rozbudowy miasta?

— Wobec tego, że sezon budowlany ma się ku końcowi i że kredyty budowlane mają być zamknięte jeszcze przed 15 września, Komitet rozbudowy miasta wydał obwieszczenie, wyjaśniające jednostki na jakich zasadach ma się opierać akcja komitetu, czyli inaczej mają być udzielane pożyczki na rozbudowę.

Ponieważ za najpilniejsze zadanie dnia wileński komitet rozbudowy miasta uważa pomoc dla tych obywateli, którzy wskutek wojny, a wślad ztem nieprzewidywanych wypadków przerwali zapocząte prace budowlane i tych — których domy należałoby poddać gruntownemu remontowi — ustalono dotychczas: cenę 1 m. 3 budowy; wartość stosunkową budowy fundamentów pięter i dachów, wreszcie ustalono stosunek wartości ścian i dachów oraz wewnętrznych urządzeń dla planowanych poszczególnych budowli.

— Co zamierza budować magistrat?

— Magistrat uważa za najpilniejsze budowę gmachów szkolnych, by tą drogą zwolnić wszystkie te lokale mieszkalne, które są zajęte pod szkoły. (Lokali takich — pokoje — jest ogółem około 340.) Poza gmachami szkolnymi dodał p. wice-prezydent Łokuciewski uwagę, że najpilniejszą ze swojej strony

budowę łaźni miejskiej w połączeniu z pralnią.

— Panie prezydencie, a co się stało z zapasowym funduszem magistratu — pozostałym od budżetu ub. roku?

— Fundusz ten w sumie przeszedł 500 tysięcy złotych wstawiony został w budżet tegoroczny z czego czepiane są środki na remont bruków miejskich.

W końcu p. Łokuciewski prosił o zaznaczenie, że rozpoczęta działalność Wileńskiego komitetu rozbudowy miasta oparta jest ściśle na wydanej w początkach bieżącego roku ustawie o rozbudowie miast i świeżo otrzymanych instrukcjach w Warszawie.

Przed kilkunastu dniami p. wice-prezydent Łokuciewski, bawił specjalnie w Warszawie w celu zasięgnięcia bliższych informacji odnośnie do działalności uruchomionego wcześniej niż wileński — warszawskiego komitetu rozbudowy miasta i przejęcia wypracowanych już przez tenże wzorów.

Informacje

Nieprawność orzeczenia Kom. Rozjemczej.

W imieniu Komisji Pracy Związku Ziemi pp. W. Froelich i R. Gerlicz ogłosił nast. wyjaśnienie w sprawie orzeczenia drugiej Komisji Rozjemczej, która jak wiadomo określiła nowe warunki pracy w rolnictwie:

W Nr. 185-y m „Monitora” z dnia 12-go b. m. zostało ogłoszone orzeczenie drugiej Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, powołanej przez P. Ministra Pracy i Op. Społecznej rozporządzeniem z dnia 17 lipca r. b.

Nie wdając się w ocenę meritum orzeczenia tej drugiej Komisji Rozjemczej, Komisja Pracy Związku Ziemi stwierdza, że:

1) zwolnienie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej następuje w razie zatargu pomiędzy pracodawcami a robotnikami rolnymi i w razie nie dojdzenia do zgody pomiędzy obu stronami. Taka Komisja zebrała się już dnia 21 marca b. r., która ustaliła warunki wynagrodzenia na cały rok, a orzeczenie jej jest bezapelacyjne;

2) temu orzeczeniu Komisji poddali jej wiernie jawnie, jakkolwiek jej warunki były wysoce uciążliwe, natomiast Związek Zawodowy Robotników Rolnych i w razie nie dojdzenia do zgody pomiędzy obu stronami, mającej na celu uzdrowienie handlowego bilansu.

— O niezawisłości tranzakcyj w dolarach. — „Przemysł Metalowy” organ Związku metalowców, ogłasza apel do swych członków, aby nie zawierali tranzakcyj w dolarach.

Z „Dziennika Ustaw”

Świeżo ukazał się № 80 „Dziennika Ustaw Rz. P.” zawierający m. in. R. 1053. Ustawę z dn. 7.VIII.1925 w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów (poz. 553). Następnie № 81, zawierający: R. 1054. R. 1055. R. 1056. R. 1057. R. 1058. R. 1059. R. 1060. R. 1061. R. 1062. R. 1063. R. 1064. R. 1065. R. 1066. R. 1067. R. 1068. R. 1069. R. 1070. R. 1071. R. 1072. R. 1073. R. 1074. R. 1075. R. 1076. R. 1077. R. 1078. R. 1079. R. 1080. R. 1081. R. 1082. R. 1083. R. 1084. R. 1085. R. 1086. R. 1087. R. 1088. R. 1089. R. 1090. R. 1091. R. 1092. R. 1093. R. 1094. R. 1095. R. 1096. R. 1097. R. 1098. R. 1099. R. 1100. R. 1101. R. 1102. R. 1103. R. 1104. R. 1105. R. 1106. R. 1107. R. 1108. R. 1109. R. 1110. R. 1111. R. 1112. R. 1113. R. 1114. R. 1115. R. 1116. R. 1117. R. 1118. R. 1119. R. 1120. R. 1121. R. 1122. R. 1123. R. 1124. R. 1125. R. 1126. R. 1127. R. 1128. R. 1129. R. 1130. R. 1131. R. 1132. R. 1133. R. 1134. R. 1135. R. 1136. R. 1137. R. 1138. R. 1139. R. 1140. R. 1141. R. 1142. R. 1143. R. 1144. R. 1145. R. 1146. R. 1147. R. 1148. R. 1149. R. 1150. R. 1151. R. 1152. R. 1153. R. 1154. R. 1155. R. 1156. R. 1157. R. 1158. R. 1159. R. 1160. R. 1161. R. 1162. R. 1163. R. 1164. R. 1165. R. 1166. R. 1167. R. 1168. R. 1169. R. 1170. R. 1171. R. 1172. R. 1173. R. 1174. R. 1175. R. 1176. R. 1177. R. 1178. R. 1179. R. 1180. R. 1181. R. 1182. R. 1183. R. 1184. R. 1185. R. 1186. R. 1187. R. 1188. R. 1189. R. 1190. R. 1191. R. 1192. R. 1193. R. 1194. R. 1195. R. 1196. R. 1197. R. 1198. R. 1199. R. 1200. R. 1201. R. 1202. R. 1203. R. 1204. R. 1205. R. 1206. R. 1207. R. 1208. R. 1209. R. 1210. R. 1211. R. 1212. R. 1213. R. 1214. R. 1215. R. 1216. R. 1217. R. 1218. R. 1219. R. 1220. R. 1221. R. 1222. R. 1223. R. 1224. R. 1225. R. 1226. R. 1227. R. 1228. R. 1229. R. 1230. R. 1231. R. 1232. R. 1233. R. 1234. R. 1235. R. 1236. R. 1237. R. 1238. R. 1239. R. 1240. R. 1241. R. 1242. R. 1243. R. 1244. R. 1245. R. 1246. R. 1247. R. 1248. R. 1249. R. 1250. R. 1251. R. 1252. R. 1253. R. 1254. R. 1255. R. 1256. R. 1257. R. 1258. R. 1259. R. 1260. R. 1261. R. 1262. R. 1263. R. 1264. R. 1265. R. 1266. R. 1267. R. 1268. R. 1269. R. 1270. R. 1271. R. 1272. R. 1273. R. 1274. R. 1275. R. 1276. R. 1277. R. 1278. R. 1279. R. 1280. R. 1281. R. 1282. R. 1283. R. 1284. R. 1285. R. 1286. R. 1287. R. 1288. R. 1289. R. 1290. R. 1291. R. 1292. R. 1293. R. 1294. R. 1295. R. 1296. R. 1297. R. 1298. R. 1299. R. 1300. R. 1301. R. 1302. R. 1303. R. 1304. R. 1305. R. 1306. R. 1307. R. 1308. R. 1309. R. 1310. R. 1311. R. 1312. R. 1313. R. 1314. R. 1315. R. 1316. R. 1317. R. 1318. R. 1319. R. 1320. R. 1321. R. 1322. R. 1323. R. 1324. R. 1325. R. 1326. R. 1327. R. 1328. R. 1329. R. 1330. R. 1331. R. 1332. R. 1333. R. 1334. R. 1335. R. 1336. R. 1337. R. 1338. R. 1339. R. 1340. R. 1341. R. 1342. R. 1343. R. 1344. R. 1345. R. 1346. R. 1347. R. 1348. R. 1349. R. 1350. R. 1351. R. 1352. R. 1353. R. 1354. R. 1355. R. 1356. R. 1357. R. 1358. R. 1359. R. 1360. R. 1361. R. 1362. R. 1363. R. 1364. R. 1365. R. 1366. R. 1367. R. 1368. R. 1369. R. 1370. R. 1371. R. 1372. R. 1373. R. 1374. R. 1375. R. 1376. R. 1377. R. 1378. R. 1379. R. 1380. R. 1381. R. 1382. R. 1383. R. 1384. R. 1385. R. 1386. R. 1387. R. 1388. R. 1389. R. 1390. R. 1391. R. 1392. R. 1393. R. 1394. R. 1395. R. 1396. R. 1397. R. 1398. R. 1399. R. 1400. R. 1401. R. 1402. R. 1403. R. 1404. R. 1405. R. 1406. R. 1407. R. 1408. R. 1409. R. 1410. R. 1411. R. 1412. R. 1413. R. 1414. R. 1415. R. 1416. R. 1417. R. 1418. R. 1419. R. 1420. R. 1421. R. 1422. R. 1423. R. 1424. R. 1425. R. 1426. R. 1427. R. 1428. R. 1429. R. 1430. R. 1431. R. 1432. R. 1433. R. 1434. R. 1435. R. 1436. R. 1437. R. 1438. R. 1439. R. 1440. R. 1441. R. 1442. R. 1443. R. 1444. R. 1445. R. 1446. R. 1447. R. 1448. R. 1449. R. 1450. R. 1451. R. 1452. R. 1453. R. 1454. R. 1455. R. 1456. R. 1457. R. 1458. R. 1459. R. 1460. R. 1461. R. 1462. R. 1463. R. 1464. R. 1465. R. 1466. R. 1467. R. 1468. R. 1469. R. 1470. R. 1471. R. 1472. R. 1473. R. 1474. R. 1475. R. 1476. R. 1477. R. 1478. R. 1479. R. 1480. R. 1481. R. 1482. R. 1483. R. 1484. R. 1485. R. 1486. R. 1487. R. 1488. R. 1489. R. 1490. R. 1491. R. 1492. R. 1493. R. 1494. R. 1495. R. 1496. R. 1497. R. 1498. R. 1499. R. 1500. R. 1501. R. 1502. R. 1503. R. 1504. R. 1505. R. 1506. R. 1507. R. 1508. R. 1509. R. 1510. R. 1511. R. 1512. R. 1513. R. 1514. R. 1515. R. 1516. R. 1517. R. 1518. R. 1519. R. 1520. R. 1521. R. 1522. R. 1523. R. 1524. R. 1525. R. 1526. R. 1527. R. 1528. R. 1529. R. 1530. R. 1531. R. 1532. R. 1533. R. 1534. R. 1535. R. 1536. R. 1537. R. 1538. R. 1539. R. 1540. R. 1541. R. 1542. R. 1543. R. 1544. R. 1545. R. 1546. R. 1547. R. 1548. R. 1549. R. 1550. R. 1551. R. 1552. R. 1553. R. 1554. R. 1555. R. 1556. R. 1557. R. 1558. R. 1559. R. 1560. R. 1561. R. 1562. R. 1563. R. 1564. R. 1565. R. 1566. R. 1567. R. 1568. R. 1569. R. 1570. R. 1571. R. 1572. R. 1573. R. 1574. R. 1575. R. 1576. R. 1577. R. 1578. R. 1579. R. 1580. R. 1581. R. 1582. R. 1583. R. 1584. R. 1585. R. 1586. R. 1587. R. 1588. R. 1589. R. 1590. R. 1591. R. 1592. R. 1593. R. 1594. R. 1595. R. 1596. R. 1597. R. 1598. R. 1599. R. 1600. R. 1601. R. 1602. R. 1603. R. 1604. R. 1605. R. 1606. R. 1607. R. 1608. R. 1609. R. 1610. R. 1611. R. 1612. R. 1613. R. 1614. R. 1615. R. 1616. R. 1617. R. 1618. R. 1619. R. 1620. R. 1621. R. 1622. R. 1623. R. 1624. R. 1625. R. 1626. R. 1627. R. 1628. R. 1629. R. 1630. R. 1631. R. 1632. R. 1633. R. 1634. R. 1635. R. 1636. R. 1637. R. 1638. R. 1639. R. 1640. R. 1641. R. 1642. R. 1643. R. 1644. R. 1645. R. 1646. R. 1647. R. 1648. R. 1649. R. 1650. R. 1651. R. 1652. R. 1653. R. 1654. R. 1655. R. 1656. R. 1657. R. 1658. R. 1659. R. 1660. R. 1661. R. 1662. R. 1663. R. 1664. R. 1665. R. 1666. R. 1667. R. 1668. R. 1669. R. 1670. R. 1671. R. 1672. R. 1673. R. 1674. R. 1675. R. 1676. R. 1677. R. 1678. R. 1679. R. 1680. R. 1681. R. 1682. R. 1683. R. 1684. R. 1685. R. 1686. R. 1687. R. 1688. R. 1689. R. 1690. R. 1691. R. 1692. R. 1693. R. 1694. R. 1695. R. 1696. R. 1697. R. 1698. R. 1699. R. 1700. R. 1701. R. 1702. R. 1703. R. 1704. R. 1705. R. 1706. R. 1707. R. 1708. R. 1709. R. 1710. R. 1711. R. 1712. R. 1713. R. 1714. R. 1715. R. 1716. R. 1717. R. 1718. R. 1719. R. 1720. R. 1721. R. 1722. R. 1723. R. 1724. R. 1725. R. 1726. R. 1727. R. 1728. R. 1729. R. 1730. R. 1731. R. 1732. R. 1733. R. 1734. R. 1735. R. 1736. R. 1737. R. 1738. R. 1739. R. 1740. R. 1741. R. 1742. R. 1743. R. 1744. R. 1745. R. 1746. R. 1747. R. 1748. R. 1749. R. 1750. R. 1751. R. 1752. R. 1753. R. 1754. R. 1755. R. 1756. R. 1757. R. 1758. R. 1759. R. 1760. R. 1761. R. 1762. R. 1763. R. 1764. R. 1765. R. 1766. R. 1767. R. 1768. R. 1769. R. 1770. R. 1771. R. 1772. R. 1773. R. 1774. R. 1775. R. 1776. R. 1777. R. 1778. R. 1779. R. 1780. R. 1781. R. 1782. R. 1783. R. 1784. R. 1785. R. 1786. R. 1787. R. 1788. R. 1789. R. 1790. R. 1791. R. 1792. R. 1793. R. 1794. R. 1795. R. 1796. R. 1797. R. 1798. R. 1799. R. 1800. R. 1801. R. 1802. R. 1803. R. 1804. R. 1805. R. 1806. R. 1807. R. 1808. R. 1809. R. 1810. R. 1811. R. 1812. R. 1813. R. 1814. R. 1815. R. 1816. R. 1817. R. 1818. R. 1819. R. 1820. R. 1821. R. 1822. R. 1823. R. 1824. R. 1825. R. 1826. R. 1827. R. 1828. R. 1829. R. 1830. R. 1831. R. 1832. R. 1833. R. 1834. R. 1835. R. 1836. R. 1837. R. 1838. R. 1839. R. 1840. R. 1841. R. 1842. R. 1843. R. 1844. R. 1845. R. 1846. R. 1847. R. 1848. R. 1849. R. 1850. R. 1851. R. 1852. R. 1853. R. 1854. R. 1855. R. 1856. R. 1857. R. 1858. R. 1859. R. 1860. R. 1861. R. 1862. R. 1863. R. 1864. R. 1865. R. 1866. R. 1867. R. 1868. R. 1869. R. 1870. R. 1871. R. 1872. R. 1873. R. 1874. R. 1875. R. 1876. R. 1877. R. 1878. R. 1879. R. 1880. R. 1881. R. 1882. R. 1883. R. 1884. R. 1885. R. 1886. R. 1887. R. 1888. R. 1889. R. 1890. R. 1891. R. 1892. R. 1893. R. 1894. R. 1895. R. 1896. R. 1897. R. 1898. R. 1899. R. 1900. R. 1901. R. 1902. R. 1903. R. 1904. R. 1905. R. 1906. R. 1907. R. 1908. R. 1909. R. 1910. R. 1911. R. 1912. R. 1913. R. 1914. R. 1915. R. 1916. R. 1917. R. 1918. R. 1919. R. 1920. R. 1921. R. 1922. R. 1923. R. 1924. R. 1925. R. 1926. R. 1927. R. 1928. R. 1929. R. 1930. R. 1931. R. 1932. R. 1933. R. 1934. R. 1935. R. 1936. R. 1937. R. 1938. R. 1939. R. 1940. R. 1941. R. 1942. R. 1943. R. 1944. R. 1945. R. 1946. R. 1947. R. 1948. R. 1949. R. 1950. R. 1951. R. 1952. R. 1953. R. 1954. R. 1955. R. 1956. R. 1957. R. 1958. R. 1959. R. 1960. R. 1961. R. 1962. R. 1963. R. 1964. R. 1965. R. 1966. R. 1967. R. 1968. R. 1969. R. 1970. R. 1971. R. 1972. R. 1973. R. 1974. R. 1975. R. 1976. R. 1977. R. 1978. R. 1979. R. 1980. R. 1981. R. 1982. R. 1983. R. 1984. R. 1985. R. 1986. R. 1987. R. 1988. R. 1989. R. 1990. R. 1991. R. 1992. R. 1993. R. 1994. R. 1995. R. 1996. R. 1997. R. 1998. R. 1999. R. 2000. R. 2001. R. 2002. R. 2003. R. 2004. R. 2005. R. 2006. R. 2007. R. 2008. R. 2009. R. 2010. R. 2011. R. 2012. R. 2013. R. 2014. R. 2015. R. 2016. R. 2017. R. 2018. R. 2019. R. 2020. R. 2021. R. 2022. R. 2023. R. 2024. R. 2025. R. 2026. R. 2027. R. 2028. R. 2029. R. 2030. R. 2031. R. 2032. R. 2033. R. 2034. R. 2035. R. 2036. R. 2037. R. 2038. R. 2039. R. 2040. R. 2041. R. 2042. R. 2043. R. 2044. R. 2045. R. 2046. R. 2047. R. 2048. R. 2049. R. 2050. R. 2051. R. 2052. R. 2053. R. 2054. R. 2055. R. 2056. R. 2057. R. 2058. R. 2059. R. 2060. R. 2061. R. 2062. R. 2063. R. 2064. R. 2065. R. 2066. R. 2067. R. 2068. R. 2069. R. 2070. R. 2071. R. 2072. R. 2073. R. 2074. R. 2075. R. 2076. R. 2077. R. 2078. R. 2079. R. 2080. R. 2081. R. 2082. R. 2083. R. 2084. R. 2085. R. 2086. R. 2087. R. 2088. R. 2089. R. 2090. R. 2091. R. 2092. R. 2093. R. 2094. R. 2095. R. 2096. R. 2097. R. 2098. R. 2099. R. 2100.

3) wobec lojalnego poddania się jednej stronie orzeczeniu Komisji Rozjemczej nie istnieje fakt zatargu zbiorowego, a zatem powołanie drugiej Komisji Rozjemczej tylko dla tego, że orzeczenia pierwszej Komisji nie uznaję Związek Zawodowy Robotników Rolnych, należy uznać za niegodne i dyskredytujące sam autorytet rządowej Komisji Rozjemczej, tembardziej że niedopuszczalne jest zmiana nie dozwolone warunków wynagrodzenia kilkakrotnie w ciągu roku pod naciskiem którejkolwiek ze stron zainteresowanych;

4) uznając powołanie przez P. Ministra Pracy i Opieki Społecznej drugiej Komisji Rozjemczej w dniu 17 lipca br. za nieprawne, Komisja Pracy Związku Ziemi postanowiła rozporządzeniem p. Ministra zaskarżyć do Trybunału Najwyższego.

Wkłady walutowe w bankach.

W kilku pismach pojawiły się bezpodstawne, wytworzone niepotrzebne zaniepokojenie, notatki o zamierzonym jakoby przez Ministerstwo Skarbu nowym uregulowaniu sprawy wkładów walutowych w bankach w

W Rosji Sowieckiej odczuwa się brak narzędzi rolniczych, manufaktur, surowców, jak bawełny, wełny i kauczuku, następnie przynależności maszyn w zakładach przemyślowych (kół, części zapasowych i zamienników) i t.p. Łaczenie z tem przewidywane są znaczne zakupy za granicą. Według świadectwa ambasadora akredytowanego w Paryżu, rząd sowiecki podobno dąży do tego by najwięcej obciążonych przypadło w udziale Francji.

Targ międzynarodowy w Liberu.

15 sierpnia rozpoczął się 6-ty międzynarodowy targ w Liberu, połączony ze specjalną wystawą ekonomiczną prowadzoną przedsiębiorstw. Potrwa do 21 sierpnia. Wjazd do Czechosławii dozwolony jest bez wizy za okazaniem legitymacji targowej wystawianej przez właściwy czeskosłowacki urząd przedstawicielski.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

18 Sierpnia 1925 r.			
	Tranz.	Sprzed.	Kupno.
Dewizy i waluty:			
Dolary	518.	520.	517.
Belgia	2347.	2353.	2341.
Holandia	21000.	21050.	20950.
London	2532.	2538.	2526.
Nowy-York	5185.	5200.	5177.
Pariz	24225.	24230.	24161.
Praga	15		

Odkrycie.

Z całej Polski.

Dwa tygodnie temu podczas remontu w oknie archiwum państwowego — przybyły tam do dyr. Studnickiego prof. Rusczyca...

Sprawą tą zainteresował się dyr. archiwum p. Studnicki i polecił robotnikom odbić tynk na ścianie.

W miarę opadanie tynku — zaczęły wyłaniać się freski i ornamentacje — które prof. Rusczyca określił jako pochodzące z epoki króla Stanisława Augusta.

W ślad za profesorem Rusczycem pochodzenie tych ciekawych ornamentacji skrywanych przez szeregi lat pod tynkiem stwierdzili przywołani rzeczoznawcy pp. szramówna z urzędu konserwatorskiego i in. mal. małżonkowie Roubowie.

Urzęd konserwatorski wymówił się brakiem kredytów. Taką samą odpowiedź dał wydział robót publicznych przy Delegaturze.

Pracę oskrobrywania tynku i konserwację odkrytych stanisławowskich ornamentacyjne zajęła się w zastępstwie robotników art. rzeźbiarka p. Zofja Bukowska.

Na ścianach wspomnianie salki coraz lepiej zarysowały się motywy ornamentacyjne. Niektóre z nich jak globusy wskazują, że sala ta była istotnie jedną z pracowni starożytnego uniwersyteckiego obserwatorium astronomicznego.

Jak się dowiadujemy w związku z ostatnim odkryciem dyr. Arch. Państwowego p. Studnicki zwrócił się z wnioskiem do Wydziału Konserwatorskiego, aby ten w porozumieniu z Wydziałami Sztuk Pięknych przy Uniwersytecie — wyznaczał do analogicznych prac przy renowacji starożytnych budowli w Wilnie freskowców z pośród studentów wydziału sztuk pięknych.

Dr Medycyny Jerzy Dobrzański Ginekolog

powrócił i wznowił przyjęcia w „Poradni“ Pol. Zrzesz. Lek. Spec. ul. Garbajska 3. Codziennie od 5—6 pp. Tel. 6 — 58.

Warszawa-Kopenhaga. Pierwszy lot w komunikacji powietrznej Warszawa Kopenhaga odbył się w sobotę, mimo przeciwnego wiatru, 7 godzin. Lot Warszawa—Puck na 6-io osobowym aeroplanie, a lot Puck—Kopenhaga na 3-motorowym hydroplanie.

Katastrofy samochodowa i lotnicza pod Krakowem. 13 b. m. o godz. 11 rano wydarzyła się pod Mogilami katastrofa samochodu.

Ze świata. Serce ludzkie jest motorem o sile 1/375 H. P. Zaiste trudno sobie wyobrazić maszynę która pracowałaby sprawnie i bez przerwy w przeciągu 70 lat.

Ze świata. Aparat serca większy od dłoni możnaby przyrównać do motoru wagi jedna trzecia funta i odpowiadającego sile 1/375 HP.

Ze świata. „Monitor Polski“ ogłasza 102 nowe przypadki jaglicy (trachoma) zanotowane w Polsce w ciągu przedostatniego tygodnia.

Ze świata. Zachód i centrum Polski wykazują więc stale największy odselek zachorowań na jaglicę.

W DUKSZTACH przy ul. Berbeckiego Nr. 9 został otwarty Oddział „SŁOWA“ Szanownych naszych abonentów i klientów w Dukstach prosimy zwracać się do oddziału w sprawach prenumeraty, ogłoszeń i korespondencji.

Ze świata.

Serce ludzkie jest motorem o sile 1/375 H. P. Zaiste trudno sobie wyobrazić maszynę która pracowałaby sprawnie i bez przerwy w przeciągu 70 lat.

Aparat serca większy od dłoni możnaby przyrównać do motoru wagi jedna trzecia funta i odpowiadającego sile 1/375 HP.

Zachód i centrum Polski wykazują więc stale największy odselek zachorowań na jaglicę.

Automobil poruszany za pomocą takiego motorka, poruszałby się z szybkością piechura nocą i dniem, bez przerwy i po roku objechałby cały świat dookoła.

Przetarg

na kapitalny remont i odbudowę murów po Dominikańskich na mieszkaniu urzędnicze w Trokach przy ul. Dominikańskiej № 1

Komitet Powiatowy Budowy Domów Urzędniczych na pow. Wileńsko-Trocki ogłasza niniejszym przetarg na kapitalny remont i odbudowę murów po Dominikańskich na mieszkaniu urzędnicze w Trokach przy ul. Dominikańskiej Nr. 1.

Przy złożeniu oferty wymagane jest wadium w wysokości 3 proc. od sumy zaofiarowanej, które może być złożone w papierach państwowych, pożyczce kolejowej, akcjach Banku Polskiego i t. d.

Przy złożeniu oferty należy wpłacić w wysokości 3 proc. od sumy zaofiarowanej, które może być złożone w papierach państwowych, pożyczce kolejowej, akcjach Banku Polskiego i t. d.

Demonstracja Ku-Klux-Klanistów. Niedawno odbyła demonstracja Ku-Klux-Klanistów (zwalczyca murzynów i żydów) przed siedzibą prezydenta Coolidge'a.

Celem zaprotegowania przeciw tej demonstracji odbył się równocześnie wielki wiec murzynów, który wystąpił do prezydenta Stanów deposesze, posuchą w bezdeszczowych krainach.

Godziny przyjęć — codziennie od godz. 9 do 2 po poł. za wyjątkiem niedziel i dni świątecznych

RADA WOJEWÓDZKA WIĄZKÓW ZIEMI WILEŃSKIEJ WYDZIAŁ LEŚNY WILNO. ul. ZAWALNA 9 Poleca doświadczonych rutynowanych fachowców dla wykonania po cenach konkurencyjnych wszelkich robót taksacyjno-leśnych i mierniczych.

Znana ze swej dobroci PODWÓJNIE OCZYSZCZONA WÓDKA CZYSTA ZAKŁADY SPIRYTUSOWE w WIELKICH SOLECNIKACH KAROLA WAGNERA

!Żądać wszędzie! Wystrzegać się naśladownictw. Na podstawie koncesji z dnia 8 lipca 1925 r. Nr. Ad. (3192) 25 udzielonej mi za zezwoleniem Ministerstwa Reform Rolnych i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych otworzyłem

Aktualne książki Wł. Studnickiego Zarys ziem północno-wschodnich z tabelami statystycznymi 4 zł Współczesne państwo litewskie 1 zł Zarys państw bałtyckich 7 zł Stosunki gospodarcze polsko-niemieckie 2.50

DOM HANDLOWO-PRZEMYSŁOWY Edward Sufkowski S-KA BIURO i SKŁADY: Wilno, Zawalna 2. Tel. 7 — 55. POLECA hurtowo z własnych składów po cenach konkurencyjnych: HERBATE „Or. Pekoe“ i Cejlońską własnego importu, najprzedniejszej jakości.

Almanach SZKOLNICTWA ZIEMI WILEŃSKIEJ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH. CENA 2 ZŁOTE. CZYSTY ZYSK ZE SPRZEDAŻY PRZEZNACZONY NA ZAKUP BIBLIOTECZEK DLA SZKÓŁ POWSZECHNYCH

SPÓŁDZIELNIA ROLNA KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIAN ZAWALNA 1 telefon biura 1—47; BOCZNICY 4—62 POLECA: OWIES ŻYTO MAKĘ żytnią i pszenną SŁONINĘ CUKIER SÓL

Wydział Powiatowy Sejmiku Lidskiego ogłasza KONKURS. Na objęcie posad nauczycieli w szkole rolniczej w Bertówce z dniem 15-go stycznia 1926 r. a mianowicie: 1) Nauczyciela przedmiotów ogólnokształcących, 2) ogrodnictwa, sadownictwa i pszczelnictwa, 3) rolnictwa.

UWAGA! Kilkanaścieletnia praktyka, próby, liczne zaświadczenia i podjękowania wykazały, że najskuteczniejsze środki są: Tanatol przeciw karuluchom i prusakom Orwin przeciw myszom i szczurom Mogil przeciw pluskwom Sintin [do rozpylania] przeciw pchłom, muchom i molom.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P. Wileńska 17

TEATR POLSKI I Dziś NIESPODZIANKI ROZWODOWE krotkochwila Bissona. W piątek — premiera CODZIENNIE O 5-jej tansa Hennequin'a i Vebera. Początek o g. 8 m. 15.

TEATR LETNI. Występy Pp. C. Celińskiej i T. Wołowskiego Dziś wznowienie MANEWRY JESIENNE operetki Kalmana W sobotę — premiera SŁOWIK HISZPAŃSKI oderetka Falla Początek o g. 8 ej m. 15 w.

Wysortowane Konekcja Galaeria Obwie Za 1/2 ceny w Domu W. Nowicki Wilno, ul. Wielka 30, tel. 908 Śpieszcie oglądać wystawy!

W dzisiejszych ciężkich czasach, posiadanie wolnego lokalu — jest bogactwem. Trzymanie go bezużytecznie pustym, stanowi grzech względem siebie samego i społeczeństwa.

ROK szkolny się zbliża. Prowinca zaczyna myśleć o solidnych stancjach dla młodzieży. W związku z tem — właściciele stan. cji, pensjonatów i t. p. winni pamiętać o odpowiedzialnej reklamie prasowej.

Wszyscy, którzy posiadają informacje co do obecności miejsca pobytu Józefa Rogoży, syna Michała z Ukrainy, który wystąpił do Wojska polskiego w r. 1919 — ostatnim miejscem pobytu jego był Minsk, gdzie służył w żandarmerji polowej uprasza się o nadanie informacji do Redakcji „Słowa“.